

Sygn. akt V ACa 543/17

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Gdańsku – V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Teresa Karczyńska - Szumilas (spr.)
Sędziowie:	SA Barbara Rączka-Sekścińska SO del. Leszek Jantowski
Protokolant:	stażysta Karolina Sowińska

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2018 r. w Gdańsku na rozprawie
sprawy z powództwa Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego w W.
przeciwko D. S.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku

z dnia 21 kwietnia 2017 r., sygn. akt I C 269/16

I. oddala apelację;

II. nie obciąża pozwanego kosztami postępowania apelacyjnego.

SSO del. Leszek Jantowski SSA Teresa Karczyńska – Szumilas SSA Barbara Rączka – Sekścińska

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt V ACa 543/17

UZASADNIENIE

Powód Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z siedzibą w W. domagał się zasądzenia od pozwanych D. S. i C. S. solidarnie kwoty 215.733,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od poszczególnych kwot wskazanych w pozwie, tytułem roszczenia zwrotnego przysługującego mu wobec posiadacza pojazdu, który nie dopełnił obowiązku zawarcia umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC oraz sprawy szkody.

Pozwani wnieśli o oddalenie powództwa i zasądzenie na rzecz kosztów procesu; pozwany D. S. podniósł zarzut przedawnienia części roszczenia oraz spełnienia na rzecz pokrzywdzonego świadczenia w nadmiarze, bez uwzględnienia, że pokrzywdzony przyczynił się do skutków wypadku, ewentualnie domagał się rozłożenia należności na raty.

Wyrokiem z dnia 21 kwietnia 2017r. Sąd Okręgowy w Słupsku zasądził od pozwanego D. S. na rzecz powoda kwotę 215.733,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot i dat wskazanych w wyroku, umarżając w pozostałym zakresie postępowanie w stosunku do niego, w stosunku do pozwanego C. S. oddalił powództwo oraz orzekł o kosztach procesu. Wyrok Sądu Okręgowego w Słupsku uprawomocnił się w stosunku do pozwanego C. S. Sąd Okręgowy ustalił przebieg wypadku drogowego spowodowanego przez pozwanego D. S. oraz obrażenia jakie w jego efekcie doznał poszkodowany K. K., wskazując że pojazd sprawcy wypadku w dacie zdarzenia nie posiadał obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych.

Z dalszych ustaleń poczynionych przez Sąd Okręgowy wynika, że pozwany C. S. nabył samochód osobowy przywieziony z Niemiec; pojazd nie posiadał tablic rejestracyjnych, miał status pojazdu wyrejestrowanego. Zakupiony samochód do miejsca zamieszkania pozwanego C. S., został przetransportowany na lawecie. Pozwany C. S. pozostawił zakupiony pojazd unieruchomiony na swojej posesji i wyjechał za granicę, pozostawiając kluczyki do pojazdu w szafie w domu.

W dniu 19 czerwca 2012r. pozwany D. S., znając status prawny pojazdu zakupionego przez ojca, po przykręceniu starych tablic rejestracyjnych od innego pojazdu, znalezionych w garażu i zabraniu kluczyków, zdecydował się na jazdę tym pojazdem po drodze publicznej, wspólnie z kolegą K. K.. Sąd Okręgowy ustalił także, należności jakie Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny zobowiązany był do wypłacenia poszkodowanemu w przedmiotowym wypadku drogowym, w oparciu o przedstawione rachunki oraz wskazał, że Sąd Okręgowy w Słupsku wyrokiem z dnia 20 stycznia 2017r. w sprawie sygn. akt I C (...) z powództwa K. K. przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. zasądził na jego rzecz dalsze kwoty zadośćuczynienia. Sąd Okręgowy nie uwzględnił zarzut przyczynienia się,

podniesionego przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny w W., argumentując, że to nadmierna prędkość i jej niedostosowanie do panujących warunków drogowych doprowadziła kierowcę pojazdu D. S. do utraty panowania nad pojazdem i zjechania na lewą stronę jezdni, gdzie uderzył bokiem samochodu w drzewo, a nie ewentualne zaakceptowanie przez poszkodowanego decyzji kierowcy o ucieczce przed policją. Wezwania do zapłaty kierowane przez powoda do pozwanego D. S. pozostały bez odpowiedzi. W rozważaniach prawnych Sąd Okręgowy wskazał, że powód wywodzi swoje roszczenia z art. 110 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Spełnienie przez powoda świadczenia na rzecz poszkodowanego K. K. nie budzi wątpliwości, zaś samochód, którym został spowodowany wypadek skutkujący koniecznością wypłaty na rzecz poszkodowanego świadczeń, nie był objęty obowiązkowym ubezpieczeniem odpowiedzialności cywilnej. Wobec prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w (...) z dnia 23 października 2012r. w sprawie sygn. akt II K (...), rozstrzygającego kwestię winy pozwanego, za udowodnione Sąd Okręgowy uznał to, że pozwany D. S. jako kierujący pojazdem mechanicznym jest sprawcą szkody w kwocie objętej żądaniem pozwu spowodowanej czynem niedozwolonym, a tym samym jest on zobowiązany do zwrotu na rzecz strony powodowej, wypłaconego przez nią zadośćuczynienia i odszkodowania. Sąd Okręgowy stwierdził, że powód przez sam fakt zapłaty odszkodowania nabywa tę samą wierzytelność, jaka przysługiwała ubezpieczającemu wobec osoby odpowiedzialnej za szkodę (art. 518 § 1 pkt 4 k.p.c.). Odnosząc się do zarzutu przedawnienia roszczenia Sąd Okręgowy zważył, że nie zasługuje on na uwzględnienie, skoro powód wypłacił świadczenie na rzecz uprawnionego po dniu 8 lutym 2013 roku i od tego dnia należy liczyć bieg 3 - letniego terminu przedawnienia przysługującego mu roszczenia zwrotnego, a pozew w niniejszej sprawie został wniesiony w dniu 8 lutego 2016r. Niezasadny, w ocenie Sądu Okręgowego, był również zarzut, odnośnie wysokości świadczenia wypłaconego przez powoda na rzecz K. K.. Sąd Okręgowy wskazał, że w postępowaniu z powództwa K. K. przeciwko Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu w W. pozwany podniósł zarzut przyczynienia się powoda do szkody, wskazując, iż K. K. dobrowolnie i świadomie podjął wspólnie z kierującym ryzyko ucieczki przed kontrolą policyjną, co doprowadziło do przekroczenia prędkości przez kierującego i

uderzenia w drzewo, w wyniku czego powód doznał licznych obrażeń ciała. Sąd Okręgowy w Słupsku w wyroku z dnia 20 stycznia 2017r. w sprawie sygn. akt I C (...) nie uwzględnił zarzut przyczynienia podniesionego przez pozwanego, wskazując, że to nadmierna prędkość i niedostosowanie prędkości do panujących warunków drogowych doprowadziło kierowcę do utraty panowania nad pojazdem i zjechanie na lewą stronę jezdni, gdzie uderzył on bokiem samochodu w drzewo, a nie ewentualne zaakceptowanie przez K. K. decyzji kierowcy o ucieczce przed policją. Sąd I instancji w pełni podzielił ten pogląd, dodatkowo zauważając, że to pozwany D. S. zdecydował o wprowadzeniu pojazdu do ruchu na drodze publicznej, wiedząc, że pojazd nie jest zarejestrowany, nie ma badań technicznych i nie jest objęty umową ubezpieczenia OC; niewiarygodne pozostaje przesłuchanie pozwanego D. S., w zakresie wskazywania przez niego, że do szukania kluczyków w domu, przykręcenia starych tablic rejestracyjnych czy ucieczki przed policją został zmuszony przez K. K.. Sąd Okręgowy stwierdził także, że sytuacja majątkowa pozwanego D. S., czyniła zgłoszony przez niego wniosek o rozłożenie spłaty zasądzonego roszczenia na raty bezzasadnym, albowiem nie ma on możliwości by sprostać zadośćuczynieniu roszczeniu powoda w jakiegokolwiek kwocie, zaś wierzyciel ma prawo oczekiwać realnego spełnienia chociaż wymiernej kwotowo części świadczenia niezwłocznie po uprawomocnieniu się orzeczenia. Rozstrzygnięcie o kosztach procesu Sąd Okręgowy oparł o zasadę odpowiedzialności za wynik postępowania.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego w Słupsku wywiódł pozwany D. S., zaskarżając go w części zasądzonej od niego na rzecz powoda kwotę 215.733,56 zł wraz z ustawowymi odsetkami (pomimo wskazania we wnioskach apelacji na żądanie oddalenia powództwa w połowie jego wartości).

Skarżący zarzucił naruszenie:

- **art. 217 § 2 k.p.c.** poprzez pominięcie dowodu z zeznań świadka P. S., która miała składać zeznania na okoliczność związaną z wiedzą pokrzywdzonego K. K. o nie zarejestrowaniu i ubezpieczeniu pojazdu marki V. (...) oraz wspólnego jego zaboru;

- **art. 233 k.p.c.** poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i skupieniu się wyłącznie przy ocenie zarzutu przyczynienia się pokrzywdzonego na fragmencie zdarzenia dotyczącym ucieczki pozwanego z pokrzywdzonym przed patrolem policji, a pominięciem okoliczności związanych z zabranieniem przedmiotowego pojazdu, tj. wiedzą poszkodowanego o tym, że pojazd nie ma ubezpieczenia i nie ocenieniem, czy podjęcie wspólnej decyzji o ucieczce pozwanego i pokrzywdzonego prowadziło do przyczynienia się jego do skutków wypadku z dnia 19 czerwca 2012 r.

Skarżący domagał się zmiany wyroku w zaskarżonej części i oddalenia powództwa wobec niego w połowie jego wartości.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podkreślił nadto, że skazanie poszkodowanego K. K. za zabór pojazdu, podobnie jak skazany został pozwany, wyłączałoby odpowiedzialność powoda za skutki przedmiotowego zdarzenia.

W odpowiedzi na apelację pozwanego D. S. powód wniósł o jej oddalenie oraz o zasądzenie kosztów postępowania, wskazując na niezasadność wywiedzionego środka zaskarżenia.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje :

Apelacja pozwanego podlegała oddaleniu. Sąd Okręgowy ustalił prawidłowy stan faktyczny w sprawie; poczynione ustalenia Sąd Apelacyjny w pełni podziela, zatem nie jest konieczne ich ponowne przytaczanie. Odnosząc się do zarzutu naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. wskazać należy, iż zarzut taki może zostać skutecznie przedstawiony przez wykazanie, że Sąd I instancji popełnił błędy w ocenie dowodów, naruszył zasady logicznego rozumowania czy doświadczenia życiowego; konieczne pozostaje przy tym jednocześnie wskazanie konkretnych dowodów, których zarzut taki dotyczy. Zgodnie bowiem z dyspozycją art. 233 § 1 k.p.c. sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania po wszechstronnym rozważeniu zebranego materiału dowodowego. Taka ocena dokonywana jest na podstawie przekonań sądu, jego wiedzy i posiadanego doświadczenia życiowego, a ponadto powinna uwzględniać wymagania prawa procesowego oraz reguły logicznego myślenia, według których sąd w sposób bezstronny,

racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i – wążąc ich moc oraz wiarygodność - odnosi je do pozostałego materiału dowodowego. Zarówno w literaturze jak i orzecznictwie zgodnie przyjmuje się także, że powyższa ocena musi być oparta na wszechstronnym rozważeniu zgromadzonego materiału dowodowego, przez co należy rozumieć uwzględnienie wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu oraz wszystkich okoliczności towarzyszących przeprowadzeniu poszczególnych środków dowodowych, mających znaczenie dla ich mocy i wiarygodności. Zgłoszony w apelacji zarzut naruszenia przepisu art. 233 § 1 k.p.c. może zostać uwzględniony jedynie w przypadku wykazania jakie kryteria oceny naruszył sąd przy ocenie konkretnych dowodów, uznając brak ich wiarygodności i mocy dowodowej lub niesłusznie im je przyznając, a także w przypadku, gdy brak jest logiki w wiązaniu wniosków z zebranymi dowodami lub gdy wnioskowanie sądu wykracza poza schematy logiki formalnej albo, wbrew zasadom doświadczenia życiowego, nie uwzględnia jednoznacznych praktycznych związków przyczynowo - skutkowych (por. m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. II CKN 817/00, publ. LEX 56906). Natomiast nie czyni zarzutu tego skutecznym przedstawianie przez skarżącego własnej wizji stanu faktycznego w sprawie, opartej na dokonanej przez siebie odmiennej ocenie dowodów, a nawet możliwość w równym stopniu wyciągnięcia na podstawie tego samego materiału dowodowego odmiennych wniosków (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 września 2002 r. sygn. akt II CKN 817/00, publ. LEX nr 56906, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2001 r. sygn. akt IV CKN 970/00, publ. LEX nr 52753). Skarżący zrzucił naruszenie art. 233 k.p.c. poprzez dowolną ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego i skupieniu się wyłącznie przy ocenie zarzutu przyczynienia się pokrzywdzonego na fragmencie zdarzenia dotyczącym ucieczki pozwanego z pokrzywdzonym przed patrolem policji, a pominięciem okoliczności związanych z zabranieniem przedmiotowego pojazdu, tj. wiedzą poszkodowanego o tym, że pojazd nie ma ubezpieczenia i nie ocenieniem, czy podjęcie wspólnej decyzji o ucieczce pozwanego i pokrzywdzonego prowadziło do przyczynienia się jego do skutków wypadku z dnia 19 czerwca 2012 r. Pomijając wewnętrzną niespójność podniesionego zarzutu wyjaśnić należy, że Sąd Okręgowy ustalił okoliczności związane z wejściem w posiadanie spornego pojazdu przez skarżącego, jednakże przyczyną zaistnienia zdarzenia skutkującego koniecznością naprawy szkody przez powoda nie było samo użycie przez pozwanego przedmiotowego pojazdu, a poruszanie się nim z szybkością niedostosowaną do warunków drogowych. Jednocześnie, nawet jeżeli pozwany był w istocie namawiany przez poszkodowanego do użycia pojazdu to niewątpliwie decyzję w tym przedmiocie podjął samodzielnie, wykazując przy tym znaczną determinację, skoro, jak wskazał w toku przesłuchania, kluczyków do pojazdu poszukiwał przez około pół godziny. Okoliczności zdarzenia i analiza przesłuchania powoda nie pozwala również na przypisie poszkodowanemu przyczynienia w zakresie spowodowania wypadku drogowego poprzez podjęcie przez sprawcę wypadku decyzji o jeździe pojazdem z nadmierną prędkością. Nie ulega wątpliwości, że to skarżący prowadził pojazd i mógł w sposób swobodny decydować o tym, czy podda się kontroli policyjnej, a następnie z jaką prędkością się poruszał. Pozwany wskazał co prawda w toku przesłuchania, że pokrzywdzony powiedział mu, aby przyspieszył, ale nie twierdził, aby poszkodowany podejmował jakiegokolwiek działania celem realizacji tej uwagi; skarżący stwierdził także, że podjął ucieczkę, bo był w szoku. Zarzucając naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. skarżący nie wskazuje nadto jakie dowody zostały przez Sąd I instancji ocenione z naruszeniem tego przepisu, a nadto jakim regułem, w odniesieniu do konkretnych dowodów, Sąd I instancji uchybił, co w istocie uniemożliwia kontrolę instancyjną w tym zakresie. Prawidłowo oceniony materiał dowodowy zgromadzony w sprawie nie zezwala na przypisanie poszkodowanemu przyczynienia się do zaistnienia zdarzenia, które skutkowało koniecznością wypłaty przez powoda świadczeń na rzecz poszkodowanego. Nie mógł przynieść oczekiwanego przez skarżącego rezultatu zarzut naruszenia art. 217 k.p.c., albowiem Sąd Okręgowy co prawda nie rozstrzygnął o wniosku dowodowym z zeznań świadka P. S., ani też dowodu tego nie przeprowadził, jednakże uchybienie to nie miało znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy. Wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań tego świadka złożony został przez pozwanego C. S. na okoliczności związane z zabranieniem bez zgody i wiedzy pozwanego pojazdu przez skarżącego i poszkodowanego, jednakże nawet przyjęcie, że decyzja o użyciu pojazdu była wspólną decyzją skarżącego i poszkodowanego nie zmienia wniosku, że przyczyną zdarzenia skutkującego szkodą było poruszanie się przez skarżącego z nadmierną prędkością, nie zaś samo użycie pojazdu. Wobec powyższych okoliczności apelacja podlegała oddaleniu na mocy art. 385 k.p.c. Biorąc pod uwagę sytuację materialną skarżącego, która stała się przyczyną zwolnienia go od kosztów sądowych, obciążenie go znaczną kwotą kosztów postępowania przed Sądem I instancji oraz okoliczności zdarzenia, które mogły wywołać u skarżącego subiektywne, choć nieuzasadnione,

przekonanie o słuszności zajętego stanowiska, Sąd Apelacyjny doszedł do przekonania, że istnieją podstawy do nieobciążania skarżącego kosztami postępowania apelacyjnego na podstawie art. 102 k.p.c.

SSA Teresa Karczyńska – Szumials SSA Barbara Rączka – Sekścińska SSO(del.) Leszek Jantowski